مسئوولیت متن و شکل بدوش نویسندهٔ مضمون میباشد، عقیدهٔ نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاین نمی باشد.

محمد معصوم هوتک

۲۰۱۹/۰۷/۲۹

د کندهار سفر

اتمه او وروستی برخه

جَذَبه مي د دلــــبر څکوي و ځان ته
ګنه هومري طاقت نه لرم په زور ځم

د اپرېل ۲۸ مه (یکشنبه) د حاجي ظاهر جان څرک کره مېلمانه وو. حاجي صدیق مهمند، عبدالمالک همت، روهیال او نور ئي هم رابللي ول. حاجي صدیق په کندهار کي یو مجهز روغتون لري او د بل غټ روغتون کار ئي هم د بشپړېدو په حال کي دئ. دوطندوست او ملي سوداګر دئ .
د اپرېل ۲۹ مه (دوشنبه)مي هم د حاجي نجیب اله کره په مېلمستیا تېره سوه. د کورنۍ نور غړي مي هم پسله ډېرو کلو ولیدل. دغه راز له نجوی ښخه ځیني خلک هم زما لیدو ته راغلي ول. په هغو کي د مرحوم محمد کریم زوی حاجي مولوي صاحب چي نوم ئي اوس راښخه هېر دئ، هم راغلی وو. زما سره دا لومړی کښته وه. له لیدني کتني ښخه ډېر اغېزمن ولاړ سو او پر څهره ئي خوشالي ښکاره پرته وه. حاجي مولوي زما د نجوی په متعلقینو لومړی تن دئ چي دیني علوم ئي لوستي دي .
د اپرېل پر ۳۰مه (سه شنبه) مي ځینو شخصي کارو ته ور ایستلي وه. په کندهار پوهنتون کي زما له پاره غونډه جوړه کړي وه. سهار د ښار مرکز ته ولاړم. له هغي خوا چي په ریکشا کي کور ته راتلم، حاجي عبدالمالک همت صاحب له کابله زنګ را وواهه. د روغ جوړ پوښتنه مو وکړه. دا چي کابل ته مي د خپل تګ پروګرام لغو کړی وو، خواشینی سو. خو دوعا ئي وکړه چي د وطن حالات سم سي او موږ ټول د خپل وطن او خپل فرهنګ له پاره تر پخوا زیات فعاله سو .
د مي لومړی نېټه (چارشنبه) ئي په کندهار پوهنتون کي زما له پاره یوه غونډه ترتیب کړې وه. غونډه د ماپښین پر دري بجي پیل سوه. تر غونډي دمخه ئي د پوهنتون په کتابتون کي ترتیبات نیولي ول. دا کتابتون " علامه حبیبي کتابتون" نومېږي چي په ۱۳۷۱ش کال تاسیس سوی دئ .

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکني د لیکنیزې بڼي پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له راالیرلو مخکې په ځیر و لولئ

دا کتابتون د ټول افغانستان په سطحه یو له لویو کتابتونو څخه دئ. ودانی ئي د امریکا د متحده ایالاتو د خلکو په مرسته ودانه سوې ده. فعلاً پکښې نوي زره (۹۰۰۰۰)ټوکه کتابه خوندي دي چي په بېلابېلو ژبو دي. د څېړني دوه مرکزونه یو د افغانستان پېژندني او بل ریفرنس څانگه لري.

دغه کتابتون د فزیکي طبقه بندئ په برخه کي د امریکا د متحده ایالاتو د کانگریس لایبررۍ پر سیستم تنظیم سوی دئ او د کتابتونو معاصر سیستم پکښې پلی سوی دئ. اوسنی مشر ئي قرآنمل دئ ي موږ ته د کتابتون ټولي برخي په مفصله توگه راوښوولي.

له کتابتون څخه د پوهنتون د رئیس ډاکتر توتاخېل،ډاکتر عبدالرازق پالوال، انجنیر شیرشاه رشاد، ډاکتر طارق رشاد، استاد حیات الله رفیقي، استاد فضل محمد پنهان، استاد اختر محمد خان، پوهنیار مطیع الله روهیال په ملگرتیا د غونډي تالار ته چي د پوهنتون ادیتوریم وو ولاړو. د لاري په اوږدو کي محصلین د هرکلي له پاره په ښه نظم و ترتیب ولاړ وه. تالار ته له رسېدو سره سم ټول ولاړ سول او زموږ ډله د چکچکو په بدرگه د مخ صف ته خپلو ځایو ته ولاړه.

غونډه د قرآن عظیم الشان په تلاوت او د افغانستان د ملي سرود په ږغولو سره پیل سوه. د پیل وینا ډاکتر توتاخېل صاحب وکړه. ورپسي ډاکتر طارق رشاد د اطلاعات و فرهنگ وزارت پیغام ولووست. وروسته پوهنیار سیداحمد قانع زما پېژندلیک ولووست، پوهنمل انجنیر شیرشاه رشاد، پوهنیار مطیع الله روهیال، پوهنیار نثاراحمد آریا، پوهیالي عبدالواحد کالون، محمد ابراهیم سپېڅلي، عطاء الله محمدي، نجیب الله هوتکي خپلي لیکلي مقالي ولوستلي. د غونډي په پای ما هم وینا وکړه او د پټي خزاني پر شالید او محتوی او دغه راز ددغه کتاب په باب د جنجال آمیزو تبلیغاتو پر ماهیت و حقیقت خبري وکړې چي حاضرینو له تاوده هرکلي سره مخامخ سوې.

دغه وینا په هماغه د نړیوالي مېډیا له لاري هر ځای ته ورسېده او د کندهار محلي راډیو تلویزیونو خو دوه دري واره خپره کړه .

دا غونډه هم د گډونوالو د شمېر او هم د نظم و انتظام له مخي بېساري وبلل سوه.

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼي پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له راالیرلو مخکې په ځیر و لولـئ

کندهار پوهنتون چي په ۱۳۶۹ش کال د ښاغلي توریالي ویسا په ریاست تاسیس سوی دئ، اوس د هیواد له ۳۴ ولایتو څخه نهه زره محصلین لري چي په دوولسو پوهنځیو کي درس لولي. د استادانو، اداري او خدماتي کارکوونکو شمېر ۶۱۰ تنه دئ چي د هیواد له ۲۴ ولایتو څخه دي.

په استادانو کي ئی ۱۳۸ تنه لیسانس، ۱۲۹ تنه ماستران، دري تنه دوکتوران دي.کندهار پوهنتون په نړیواله کچه له ۱۷ پرمختللیو پوهنتونو او څېړنیزو مرکزونو سره دوه اخیزي همکارئ لري او په ۱۳۹۷ش = ۲۰۱۸ع کال ئي د هیواد په کچه د کیفیت د لوړاوي په پروسه کي د شاملو پوهنتونو په منځ کي تر ټولو لوړ مقام وګاټه .

د غونډي په ماځیګر استاد حیات الله رفیقي، نجیب الله هوتکي او تورنپال بابی کورته راغلل. څرنګه چي ما کاناډا ته د بیرته تګ غوټه تړلي او روژه مبارکه هم را روانه وه، نو زما او ددوی د مصروفیتو له اسیته مو په همدغه ورځ خدای پاماني وکړه .

د مي پر دوهمه (پنجشنبه) د علامه رشاد بابا مقبرې ته له ځېل خوریي حاجي مسعود ګلالي سره ولاړم او په زیارت ئي مشرف سوم.د مشاهیرو هدیري ته مي هم دوعا وکړه. په دغه هدیره کي همدا اوس د شهید مجید بابي، شهید حمیدي ښاروال، شهید عبدالقدیم پتیال، استاد محمد انور نومیالي، محمد ولي ځلمي، الحاج محمد ناصر نصرت، عبدالهادي ریشاء او عبدالهاندي هاندقبرونه سته .

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارئ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکني د لیکنیزي بڼي پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له راالیرلو مخکي په ځیر و لولئ

د علامه رشاد(رح)مزار ته

د علامه رشاد تر زیارت وروسته د میرویس نیکه زیارت ، کوکران ته ولاړم. د زیارت له احاطې څخه مي د میرویس نیکه د کورنۍ غړي رحمت الله خان تیلفون وکړ. زما په ورتګ خوشاله سو خو له بده مرغه دی له کوکران څخه ډېر لیري د ارغنداو په ها بل سر کي وو. د راتګ امکانات ورته میسر نه ول. د زیارت تر کولو وروسته مو مخ پر کور ونیو. د شپې ښاغلي روهیال زما نوي چاپ سوی کتاب (پښتو متون سمېدل غواړي ــ دوهم ټوک، لومړۍ برخه) راووړ او د چاپ مبارکي ئې راکړه. دا کتاب د ګران روهیال په همت د علامه رشاد خپرندویي ټولني له خوا چاپ سو. مالي لګښت ئې هم خپرندویي ټولني پر غاړه واخیست. کور دې ودان او همت و برکت دې مل وي. دغه راز ئې د آغلي مریم صالحي شعري مجموعه (ساړه آهونه) هم راته راوړل. دا د مریم صالحي لومړۍ شعري ټولګه ده چي چاپ سوه. مریم صالحي ته مې مبارکي کاناډا ته تر راتګ وروسته ورکړه او د مجموعې دوه ټوکه مي هم ور ورسول. دا مجموعه هم د ښاغلي روهیال په همت چاپ سوې ده .

د مې پر درېیمه (جمعه) مي له اوربند جریدې سره مرکه وکړه چي په راتلونکې ګڼه کي ئې خپره کړه. کله چي مي په کاناډا کي دغه ګڼه ولوستله، د سردار مهردل نوم ئې سردار پردل او د حاجي محمد اکبر هوتک نوم ئې محمد اکرم لیکلی وو .

د همدغي ورځي په ماپښین د دهلې بند ته ولاړم. ملګري مي ډاکټر نجیب الله نیازي او درې اکټران زامن ئې، حاجي مسعود ګلالی او حاجي فیروزالدین ول. د دهلې بند پر ارغنداو باندي جوړ سوی دئ . د تېرو څو کلونو د وچکالۍ له اسیته وچ وو. سږ کال چي د خدای په فضل و مرحمت باراني کال دئ، د دهلې بند بیرته له اوبو ډک سوی دئ او د کندهار خلک هره جمعه د میلې له پاره ورځي. دهلې بند ته اوس د کوتل مورچې له لاري ارغنداو ته اوړي اوبیا د

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له راالیږلو مخکې په ځیر و لولئ

کانال غاړه تر بند پورې اخلي. سړک ئې ډامبر سوی دئ او ټرافیک فوق العاده زیات وي. د دهلې بند ته زه وروستۍ وار د ۱۳۴۲ ش کال د عقرب پر ۱۶مه تللی وم او دادئ شپږ پنځوس کاله وروسته بیا ورغلم. هغه وخت زه شپاړس کلن زلمی او د میرویس نیکه لیسې زده کوونکی وم .
دا وار د بند تر پارچاوې تېر سو او یو ځای مو د اوبو پر غاړه کمبلي اوارې کړې او تر غټ ماځیگره مو د اوبو ننداره او د ښې هوا مېله وکړه. زموږ وطن افغانستان په تېره بیا کندهار د مېلې ډېر ښه ځایونه لري، خو افسوس چي جگړو او بدامنۍ له خلکو څخه هر څه اخیستي دي .
ما له ښه مرغه هغه عکس هم له ځانه سره ساتلی دئ چي ۵۶ کال پخوا مي په دهله کي اخیستی وو او دلته به ئې د یوه تاریخي یادگار په توگه
پخپله دغه سفرنامه کي خپور کړم. دا عکس له هغې ډبرې سره اخیست سوی دئ چي د دهلې بند د جوړېدلو په نیامت اېښوول سوې وه. د ډبرې متن داسي دئ :
"دا ودانۍ چي د ارغنداب بند نومېږي د افغانستان د پادشاه همایوني اعلیحضرت المتوکل علی الله محمد ظاهر شاه د سلطنت په دوره کښي د ۱۳۲۹ کال د جوزا په میاشت کښي شروع شوی او د ۱۳۳۱ هجري شمسي کال په ثور کښي پای ته ورسېد ".
د ډبرې د همدې متن کیڼ اړخ ته همدا عبارت په انگرېزي هم لیکل سوی دئ. د دهلې بند د یوې امریکایي کمپنۍ له خوا چي موریسن کنوډسن (Morrison Knudsen) نومېده، ودان سوی دئ .
د مې څلرمه (شنبه)مي له دوستانو سره په خدای په امانۍ تېره سوه. خورا ډېر دوستان د مخه ښې له پاره کور ته راغلل.په دغه ورځ مي د اطلاعاتو و کلتور محترم وزیر پوهاند باوري صاحب سره په تیلفون کي خبري وکړې. د لوړو تحصیلاتو معین ښاغلي عبدالتواب بالاکرزي صاحب هم له کابله تیلفون راوکړ. بالاکرزي صاحب تر دغي وظیفې دمخه د کندهار پوهنتون علمي مرستیال وو.د کندهار پوهنتون په پرمختگ دده او نورو همکارانو هلي ځلي په رشتیا سره د ډېرې ستاینې وړ دي .
ددې ورځې په ماځیگر هغه کتابونه هم راورسېدل چي ډاکټر عبدالرؤف رفیقي له کوئټې څخه رالیږلي ول. کور دې ودان وي چي په داسي غټه تحفه ئې غټولی وم. په کتابو کې د کلیات اقبال منظومه پښتو ژباړه، د غیر پښتنو پښتو پېژندونکو لارښود، سوسن چمن او نور کتابونه ول .
گران محب هوتک هم یوه ارزښتناکه هنري تحفه راکړه. د تجربوي ښوونځي د زده کوونکو له خوا د خطاطۍ او رسامۍ ښکلي نمونې هم راکول سوې. د ټولو نیازمنو غم دي لیري وي .
د مې پر پنځمه (یکشنبې) مي د ماځیگر پر پنځو بجو او شلو دقیقو په اریانا الوتکه کي مخ پر دوبۍ روان سوم. د الوتني تر وخته پورې زما گران دوست حاجي احمد موسی په هوایي ډگر (VIP) سالون کي د چایو سرښته کړې وه. ښه خوږ مجلس مي ورسره وکړ او تر الوتکي پورې راسره ملگری وو. د هوایي ډگر ټولي چارې مي هم دده په مرسته سرته ورسولې .
تر دوه ساعته الوتني وروسته د دوبۍ هوایي ډگر ته ورسېدو. په هوایي ډگر کي مي یو ځوان مخي ته راغی. د مینې او اخلاص روغبړ ئې راسره وکړ. چي ځان ئې راښوو، دوهم وار مي په غېږ کي ونیو. د کاکو غلام فاروق خان لمسی وو. نوم مې له بده مرغه له یاده وووت. د بکسو په رااخیستلو کي ئې مرسته راسره وکړه او تر عکس اخیستلو وروسته مي مخه ښه ورته وویله. ډېر صمیمي ځوان وو .
په دوبۍ کي مي اوږد انتظار په مخ کي وو او له دې اسیته مي په هالیډې ان ایکسپرس (Holiday Inn Express)هوټل کي د دوو شپو له پاره اطاق ونیو .
ښه ارامه شپه مي تېره کړه. په دا سبا ئې د روژې لومړۍ ورځ وه. روژه مي نه وه. د سهار ناری مي د هوټل په رستورانت کي وکړ. تر ناري وروسته مي روهیال ته ولیکل چي زما له خوا په فیسبوک کي د کندهار له فرهنگیانو او فرهنگپالو څخه ددوی د مینې او محبت ښوولو له اسیته مننه وکړي. جواب ئې راغی چي دا کار ئې وکړ .
په هوټل کي مي ځان د تلویزیون په کتلو او ورځپاڼو لوستلو مصروف کړی وو. په (Gulf News) ورځپاڼه کي ئې د هند د انتخاباتو ، د اسرائیلو له خوا د غزې بمبارد، د ایرفلوټ الوتکي اور اخیستل مهم خبرونه ول. تلویزیون د انگلستان د شهزاده د زوی زېږېدلو خبرونه او تصویرونه ښودل .
د مې پر اوومه (سه شنبه) د سهار پر څلور بجې له هوټل څخه په مؤظف بس کي هوایي ډگر ته ولاړم. په میدان کي ډېر وځنډېدلم. پر اته بجې الوتکه والوته او په باسټن (امریکا) کي تر لنډ تم کېدو وروسته په ټورنټو نړیوال ډگر کي کښته سوم. له دوبۍ څخه تر ټورنټو پورې مي سفر نونس ساعته سو. په هوایي ډگر کي مي وار دواره سترگي پر خپل گران لمسي درې کلن(رایان) او مشر زوی ذکي هوتک روښانه سوې .

پای
۱۹ مه د جون ۲۰۱۹ع
آشاوا ــ کاناډا

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولئ